
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

שרשים היסטוריים ופילוסופיים של הפרקטיקה בעבודה סוציאלית -
3963

תאריך עדכון אחרון 03-10-2020

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: עבודה סוציאלית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דפנה טנר

ד"ר דפנה טנר

ד"ר חניטה קושר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: dtener@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר חניטה קושר,
ד"ר דפנה טנר

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק בתיעוד וניתוח מגמות, רעיונות, וסוגיות מרכזיות בהתפתחות מקצוע העבודה הסוציאלית ומקומם בעשייה העכשווית והעתיידית.

מטרות הקורס:

קורס זה מיועד להכרות עם נושאים מרכזיים שמקצוע העבודה הסוציאלית מתלבט בהם מראשית דרכו ועד ימינו. לקורס מספר מטרות: 1. הסטודנטים ילמדו לנתח סוגיות המאפיינות את מקצוע העבודה הסוציאלית בהווה דרך התבוננות והבנה של השורשים ההיסטוריים של המקצוע. המטרה היא להבין באיזה אופן שורשיו של המקצוע בעבר מהדהדים בסוגיות המקצוע בהווה. 2. הסטודנטים יפתחו חשיבה רפלקטיבית ביחס לעשייה המקצועית שלהם, על מנת להבין כיצד הפרקטיקה המקצועית שלהם קשורה להיסטוריה של המקצוע, לשורשיו ולבסיס הפילוסופי שלו. 3. הסטודנטים ילמדו להתבונן ולדון בסוגיות שעומדות לפתחו של המקצוע בעתיד.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לנתח ולהסביר סוגיות שמקצוע העבודה הסוציאלית מתמודד עימם בהווה באמצעות השורשים ההיסטוריים של המקצוע ובאמצעות הבסיס הפילוסופי והתיאורטי של המקצוע.
- לנתח באופן רפלקטיבי את העשייה המקצועית שלהם, תוך קישור סוגיות מקצועיות אישיות שהם מתמודדים איתם לתפיסות פילוסופיות ותיאורטיות רחבות יותר הנוגעות למקצוע
- להבין את האתגרים העתידיים שהמקצוע נדרש להתייחס אליהם

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מלאה.

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות פרונטליות ודיון עם הסטודנטים
הרצאות אורח

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- עזרה נפשית מול מענים קונקרטיים
- מודרניזם מול פוסט מודרניזם
- הסתגלות חברתית מול שינוי חברתי
- עבודה סוציאלית ביקורתית

- פיקוח חברתי, כוח וסמכות
- פרקטיקה ומחקר
- מודל הידע הפרשני מול פרקטיקה מבוססת ראיות
- גבולות העזרה של המקצוע
- סוגיות מגדריות
- המקדונליזציה של העבודה הסוציאלית
- עבודה סוציאלית בשעת משבר וחירום
- עבודה סוציאלית ומדיה

חומר חובה לקריאה:

שיעור 1 (19.10.20): הכרות ומבוא לקורס

קריאת חובה:

Staniforth, B., Fouché, C., & O'Brien, M. (2011). Still doing what we do: Defining social work in the 21st century. *Journal of Social Work*, 11(2), 191-208.

קריאת רשות:

Gibelman, M. (1999). The search for identity: Defining social work: Past, present and future. *Social Work*, 44(4), 298 - 309.

Hare, I. (2004). Defining social work for the 21st Century. *International Social Work*, 47 (3), 407-424.

Ife, J. (1997). Rethinking social work: Towards critical practice. Melbourne: Longman. Ch. 1, pp. 1-38.

Payne, M. (2006). The identity of social work. In: M., Payne (Ed.), What is professional social work? (pp. 23-52). Policy Press.

שיעור 2 (26.10.20): ההיסטוריה של העבודה הסוציאלית בעולם

קריאת חובה:

Popple, P. R. (1995). Social work profession: History. In R. Edwards (Ed.), *Encyclopedia of social work* (19 ed). New York: NASW.

קריאת רשות:

שפירו, ש. (2012). ההיסטוריה של מקצוע העבודה הסוציאלית. בתוך: מ. חובב, א. לוונטל וי. קטן (עורכים), עבודה סוציאלית בישראל (עמ' 50-67). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. משאב אלקטרוני.

Specht, H., & Courtney, M. E. (1994). Unfaithful angels: How social work has abandoned its mission. New York: The Free Press. (The emergence of social work as a profession, pp. 60-86).

שיעור 3 (2.11.20): ההיסטוריה של העבודה בישראל

קריאת חובה:

הולר, ר. וג', גל (2019). מבוא: על ההיסטוריה של העבודה הסוציאלית בישראל. בתוך: ג', גל. ור. הולר (עורכים), "לא צדקה אלא צדק": פרקים בהתפתחות העבודה הסוציאלית בישראל (עמ' 9-36). מכון בן גוריון לחקר ישראל והציונות. משאב אלקטרוני

הלפרין, ע. (2019). עובדות סוציאליות ביישוב העברי המנדטורי: חשיפת מקומן של נשים ומסורות נשכחות בהיסטוריה המקצוע. בתוך: ג', גל. ור. הולר (עורכים), "לא צדקה אלא צדק": פרקים בהתפתחות העבודה הסוציאלית בישראל (עמ' 61-102). מכון בן גוריון לחקר ישראל והציונות. משאב אלקטרוני

קריאת רשות:

רוזנפלד, י. מ. (1995). שישים שנות עבודה סוציאלית בישראל - לקחי העבר ואתגרים לעתיד. הרצאה שניתנה בכנס הארצי ה-14 של איגוד העובדים הסוציאליים, ירושלים.
שיעור 4 (9.11.20): עזרה נפשית מול מענים קונקרטיים

קריאת חובה:

שושני, ב. (2016). מבט נוסף על עבודה פרטנית. הפונה כסובייקט: להתחיל במקום שבו הפונה נמצא, איפה הוא נמצא? חכמת רחוב, 1, 8-23.

Johnson, Y. M. (1999). Indirect work: Social work's uncelebrated strength. *Social Work*, 44(4), 323 - 334.

קריאת רשות:

Borden, W. (2000). The relational paradigm in contemporary psychoanalysis: Toward a psychodynamically informed social work perspective. *Social Service Review*, 74 (3), 352 - 362.

Hollis, F. (1968). *Casework: A psychosocial therapy* (2nd Ed.). New York: Sage Publication. Ch. 2: Personality, social functioning and casework method, pp. 9-39.

Swenson, C. R. (1998). Clinical social work contribution to a social justice perspective. *Social Work*, 43 (6), 527-537.

Wenocur, S., & Reisch, M. (1989). *From charity to enterprise*. Chicago: University of Illinois Press. (Ch. 4: Fashioning social work into casework, pp. 30-45; Ch. 8: Fashioning the social work commodity, pp. 92-106).

שיעור 5 (16.11.20): מודרניזם מול פוסט מודרניזם

פתיחת תרגיל ראיון

קריאת חובה:

מנסבך, א. (2005). ביקורת ללא פחד: מבט ביקורתי על העבודה הסוציאלית לנוכח הגותם של קארל מרקס ומישל פוקו. חברה ורווחה, כ"ה (2), 167 - 185.

Murphy, W. J., & Pardeck, T. J. (2011). Renewing social work practice through a postmodernist perspective. In J. A. Pardeck, & J. W. Murphy (Eds.), *Postmodernism, religion, and the future of social work* (pp. 5-20). Routledge.

קריאת רשות:

מנדלוביץ, ש. (2009). על הסדר החברתי של העצמיים המרובים: לקראת פסיכואנליזה שלאחר הפוסטמודרניזם. (פרק 2 המשבר הפסיכואנליטי, עמ' 39-55).

Mcdonald, C. (2006). *Challenging social work*. New York: Palgrave Macmillan. (Ch. 2: Modernity, social work and the welfare state, pp. 25-42).

Ife, J. (1997). *Rethinking social work: Towards critical practice*. Melbourne: Longman. (pp. 84-92).

Tew, J. (2002). *Social theory, power and practice*. New York: Palgrave Macmillan. Ch. 2: Everything in its proper place? Modernism and post modernism, pp. 10 - 32.

Walker, S. (2001). Tracing the contours of postmodern social work. *British Journal of Social Work*, 31 (1), 29-39.

שיעור 6 (23.11.20): הסתגלות חברתית מול שינוי חברתי

קריאת חובה:

Howe, D. (1987). *An introduction to social work theory: Making sense of practice*. Aldershot: Wildwood House Limited. (Ch. 4: The world of objects and subjects, pp. 25-33; Ch. 5: Order and conflict in society, pp. 34-46; Ch. 6: The taxonomy of social work theories, pp. 47 - 51).

קריאת רשות:

Abramovitz, M. (1998). *Social work and social reform: An arena of struggle*. *Social work*, 43(6), 512-526.

שיעור 7 (30.11.20): עבודה סוציאלית במצבי משבר

קריאת חובה:

Nissen, L. (2020). *Social Work and the Future in a Post-Covid 19 World: A Foresight Lens and a Call to Action for the Profession*. *Journal of Technology in Human Services*, 1-22. קריאת רשות:

Bauwens, J., & Naturale, A. (2017). *The role of social work in the aftermath of disasters and traumatic events*. *Clinical Social Work Journal*, 45, 99-101.

Tosone, C., McTighe, J. P., & Bauwens, J. (2015). *Shared traumatic stress among social workers in the aftermath of Hurricane Katrina*. *British Journal of Social Work*, 45(4), 1313-1329.

שיעור 8 (7.12.20): מודל הידע הפרשני מול מודל הפרקטיקה מבוססת ראיות

קריאת חובה:

Redmond, B. (2006). *Reflection in action*. Hampshire: Ashgate. (Ch. 3: *The reflective theories of Argyris and Schon*, pp. 30-54).

Gambrill, E. (2003). *Evidence based practice: implications for knowledge development and use in social work*. In A. Rosen & E. Proctor (Eds.), *Developing practice guidelines for social work intervention: Issues, methods and research agenda* (pp. 37 -58). New York: Columbia University Press.

קריאת רשות:

נבו, י. וסלונים-נבו, ו. (2011). המיתוס של פרקטיקה מבוססת ראיות: לקראת פרקטיקה מיועדת ראיות. *חברה ורווחה* ל"א 4(4), 499-522.

Mcdonald, C. (2006). *Challenging social work*. New York: Palgrave Mamillan. Ch. 9: *Evidence-based practice*, pp. 155-170.

Trevithick, P. (2008). *Revisiting the knowledge base of social work: A framework for practice*. *British Journal of Social Work*, 38, 1212-1237.

שיעור 9 (14.12.20): עבודה סוציאלית ומדיה

מאמרי חובה:

Boddy, J., & Dominelli, L. (2017). *Social media and social work: The challenges of a new ethical space*. *Australian Social Work*, 70(2), 172-184.

Chan, C. (2016). *A scoping review of social media use in social work practice*. *Journal of Evidence-Informed Social Work*, 13(3), 263-276.

מאמרי רשות:

Chan, C. (2016). *A scoping review of social media use in social work practice*. *Journal of Evidence-Informed Social Work*, 13(3), 263-276.

Dombo, E. A., Kays, L., & Weller, K. (2014). *Clinical social work practice and -technology: Personal, practical, regulatory, and ethical considerations for the twenty first century*. *Social work in health care*, 53(9), 900-919.

Mishna, F., Bogo, M., Root, J., Sawyer, J. L., & Khoury-Kassabri, M. (2012). *"It just crept in": The digital age and implications for social work practice*. *Clinical Social Work Journal*, 40(3), 277-286.

Reamer, F. G. (2017). *Evolving ethical standards in the digital age*. *Australian Social*

Work, 70(2), 148-159.

West, D., & Heath, D. (2011). Theoretical pathways to the future: Globalization, ICT and social work theory and practice. *Journal of Social Work*, 11(2), 209-221.

שיעור 10 (21.12.20): גלובליזציה ועבודה סוציאלית: המקדונליזציה של העבודה הסוציאלית קריאת חובה:

James, A. L. (2004). The McDonaldization of social work: Or 'come back Florence Hollis, all is (or should be) forgiven. In R. Lovelock, K. Lyons & J. Powell (Eds.), *Reflecting on social work discipline and profession*. Aldershot: Ashgate.

Healy, L. M. (2008). *International social work: Professional action in an interdependent world* (2nd ed.). New York: Oxford University press. (Ch 1: International social work: Why is it important and what is it? pp. 3-24). משאב

אלקטרוני

קריאת רשות:

Dustin, D. (2007). *The McDonaldization of social work*. Aldershot: Burlington. Ch. 2: The context of social change: Globalization, McDonaldization and the introduction of care management, pp. 31-56.

שיעור 11 (28.12.20): עבודה סוציאלית רגשית תרבות: המקרה של החברה החרדית קריאת חובה:

Nadan, Y., & Ben-Ari, A. (2013). What can we learn from rethinking 'multiculturalism' in social work education?. *Social Work Education*, 32(8), 1089-1102.

קריאת רשות:

Jackson, K. F., & Samuels, G. M. (2011). Multiracial competence in social work: Recommendations for culturally attuned work with multiracial people. *Social work*, 56(3), 235-245

שיעור 12 (4.1.21): עבודה סוציאלית ביקורתית: המקרה של עבודה סוציאלית פמיניסטית * קריאת החובה לשיעור זה עשויה להשתנות בהודעה מראש מהמרצות

קריאת חובה:

"החצר הנשית": פרקטיקה ביקורתית פמיניסטית בעבודה סוציאלית עם נערות ונשים צעירות ביפו. בתוך: סטריאר, ר., קרומר-נבו, מ., ווייס-גל, ע. (2020). מבוא. בתוך: ר. סטריאר, מ. קרומר-נבו, וע. ווייס-גל (עורכים), *ביקורת בפעולה* (עמודים 449-509). תל אביב: רסלינג

קריאת רשות:

סטריאר, ר., קרומר-נבו, מ., ווייס-גל, ע. (2020). מבוא. בתוך: ר. סטריאר, מ. קרומר-נבו, וע. ווייס-גל (עורכים), *ביקורת בפעולה* (עמודים 7-32). תל אביב: רסלינג

ברקוביץ'-רומנו, א., קרומר-נבו, מ. וקומס, מ. (2012). הצטלבות מיקומי שוליים: מסגרת מושגית לפרקטיקה של עבודה סוציאלית פמיניסטית עם נערות. *חברה ורווחה*, לב (ג), 374-347.

שיעור 13 (11.1.21): סוגיות מגדריות במקצוע העבודה הסוציאלית

קריאת חובה:

McPhail, B. A. (2004). Setting the record straight: Social work is not a female dominated profession. *Social Work*, 49, 323-326.

Pease, B. (2011). Men in social work: Challenging or reproducing an unequal gender regime? *Journal of Women and Social Work* 26(4) 406-418.

קריאת רשות:

שתיל (2012). נשים במקצועות הטיפול: תיאור מצב ומאבק. פרויקט שוויון מגדרי בתעסוקה, פרסום מס' 3. ירושלים: שתיל.

Anastas, J. W. (2007). Theorizing (in)equity for women in social work. *Affilia*, 22(3),

- Bailey, B., Buchbinder, E., & Eisikovits, Z. (2011). Male social workers working with men who batter: Dilemmas in gender identity. *Journal of interpersonal violence*, 9, 1741-1762.
- Pringle, K. (2001). Men in social work: The double edge. In: A. Christie (Ed.), *Men and social work: Theories and practices* (pp. 35-48). Houndmills, Basingstoke, England: Palgrave Macmillan.
- שיעור 14 (18.1.21): מעמד המקצוע, אתגרי העתיד וסיכום הקורס
- Diaz, C., & Hill, L. (2020). A critical evaluation of the extent to which the reform and modernisation agenda has impacted on the professionalisation of social work in England. *Child Care in Practice*, 26(3), 272-284.
- Szeintuch, S (2020). *Social Love: The Power of Love in Social Work* Australian Social Work. DOI: 10.1080/0312407X.2020.1742755

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 0 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 100 %
 מבחן בית

מידע נוסף / הערות:

מטלות הקורס:
 - קריאה שוטפת של חומר הקריאה.
 - הגשת תרגיל ראיון של עובד/ת סוציאלית (עובר/נכשל)
 - מבחן בית (100%)